

Kristus - Letec / Christ - Aviator, 2002-2006
hovězí kůže, ocel, motor / cowhide, steel, engine
300 - 400 x 320 x 135 cm

PRINTMAKING CROSSOVERS,
BLACKBOX, WHITEBOX

Vratislav Karel Novák

Still Moving

18. 2. — 8. 9. 2024

Vratislav Karel Novák (1942–2014) was a sculptor, designer of original jewellery and a teacher. His work defies clear categorisation; it transcends the boundaries of individual disciplines and thus represents a wholly unique phenomenon in Czech art since the late 1960s. In Novák's work, the geometric rationality of Constructivism is juxtaposed and intermingled with subversive irony; likewise, the hardness and sharpness of metal and glass is contrasted with the vulnerable sensuality of the human body. Novák's sculptural objects are often kinetic or intentionally interactive, embodying the artist's ideas both about the cosmological 'clockwork' and the malaises of human society in a direct dialogue with the specific reality of the viewer. Novák's most famous project is the *Metronome* (1991) permanently installed on Letná Plain, Prague, on the site of the former Stalin Monument.

Vratislav Karel Novák's exhibition at GASK marks the 10th anniversary of the artist's death. It doesn't seek to be a structured retrospective; instead, in a brief overview, it focuses on several important areas of Novák's work from the late 1970s onwards. In the Printmaking Crossovers spaces, viewers can see the artist's sculptural objects, whose symbolic message is always

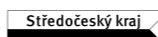
'activated' by movement or light. Blackbox reveals Novák's intimate reflections in the form of study drawings, text excerpts from his sketchbook and his 'Photo Stories'. In the ground-floor Whitebox space, small mechanical moving objects – 'Cyclotes' – and examples of Novák's jewellery are exhibited along with iconic photographs of its interaction with human corporeality. As part of the long-term project *Open-air GASK*, Novák's monumental steel sculpture *Planets - Circles* (design 1996, production 2009) was installed in late November 2023 behind the Jesuit College on the site of a former Baroque lime kiln.

This project was conceived in close collaboration with the Museum of Glass and Jewellery in Jablonec nad Nisou and the Association of Friends of the Work of Vratislav Karel Novák that promotes his work and brings together his family and friends. It was organised under the specialist supervision of the artist's daughter, Kateřina Nora Nováková, Ph.D., curator of the Museum of Glass and Jewellery in Jablonec nad Nisou, and the artist's wife, doc. M.A. Ludmila Šíkolová, lecturer at the Department of Design, Faculty of Textile Engineering, Technical University of Liberec.

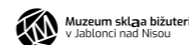
GASK
GALERIE STŘEDOČESKÉHO KRAJE

Vratislav Karel Novák

GASK - Galerie Středočeského kraje, p. o.
Barborská 51-53, Kutná Hora
Otevřeno úterý až neděle 10-18 hod.
www.gask.cz

VKN
Spolek přátel díla
Vratislava Karla Nováka

Vratislav Karel Novák *Stále v pohybu*

18. 2. — 8. 9. 2024

Vratislav Karel Novák (1942–2014) byl sochařem, tvůrcem autorského šperku a pedagogem. Jeho tvorba se vymyká jednoznačné kategorizaci; přesahuje hranice jednotlivých oborů a představuje tak zcela svébytný fenomén v českém umění od konce 60. let 20. století. U Nováka se geometrická racionalita konstruktivismu konfrontuje a prolíná se subverzní ironičností, tvrdost či ostrost kovu a skla se zranitelnou smyslností lidského těla. Novákovy sochařské objekty jsou mnohdy kinetické či přímo interaktivní, ztělesňují autorovy úvahy nad kosmologickým „hodinovým strojem“ i nad neduhů lidské společnosti v přímém dialogu s konkrétní skutečností diváka. Autorovou nejnámější realizací je *Metronom* (1991), trvale instalovaný na pražské Letenské pláni na místě někdejšího Stalinova pomníku.

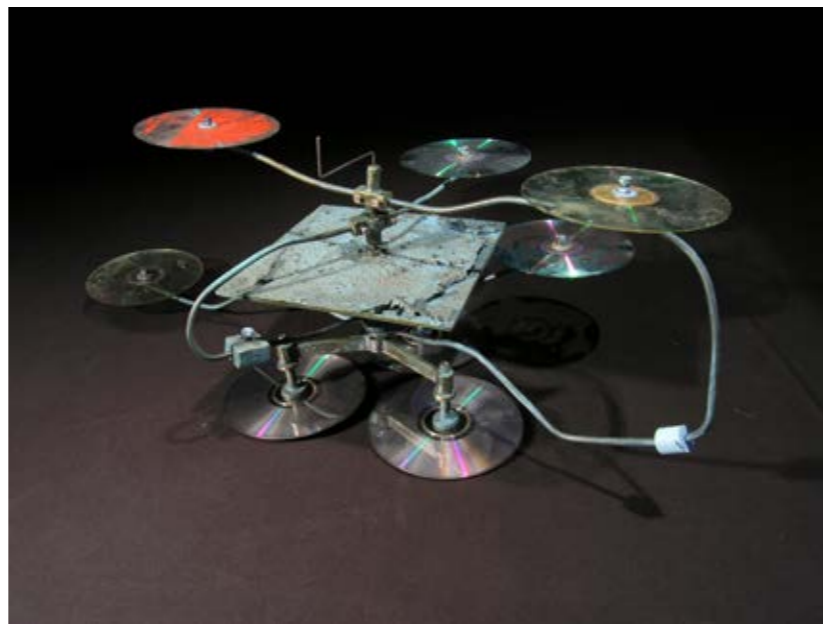
Výstava Vratislava Karla Nováka v GASK připomíná 10. výročí autorova úmrtí. Nečiní si nárok na strukturovanou retrospektivu, ve vybraném průřezu se naopak zaměřuje na několik důležitých poloh jeho tvorby od konce 70. let 20. století. V prostorech Přesahů grafiky jsou instalovány autorovy objekty, jejichž symbolické sdělení je vždy

„aktivované“ pohybem či světlem. Blackbox nabízí pohled do důvěrné roviny Novákových reflexí v podobě kreslených studií, textových úryvků ze skicáku a tzv. fotopříběhů.

V přízemním prostoru Whiteboxu jsou vystaveny drobné mechanické samohyby – „cykloty“ – a ukázky z Novákova autorského šperku spolu s ikonickými fotografiemi jeho interakce s lidskou tělesností.

V rámci dlouhodobého projektu *GASK pod širým nebem* je od konce listopadu 2023 za jezuitskou kolejí na místě bývalé barokní vápenky instalována Novákova monumentální ocelová plastika *Planety – Kruhy* (návrh 1996, realizace 2009).

Projekt vznikl v úzké spolupráci s Muzeem skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou a se Spolkem přátel díla Vratislava Karla Nováka, který pečuje o jeho dílo a sdružuje rodinu i blízké přátele umělce. Uskutečňuje se pod odbornou supervizí autorovy dcery PhDr. Kateřiny Nory Novákové, Ph.D., kurátorky Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, a autorovy manželky doc. M.A. Ludmily Šíkolové, pedagožky na Katedře designu Fakulty textilní Technické univerzity v Liberci.

Planety / Planets, 2002
bronz, kompaktní disky / bronze, compact discs
24 × 64 × 50 cm

Záchodáci / Toilet Creatures, 2002
bronz, toaletní papír / bronze, toilet tissue
34 × 70 × 18 cm

Dušičky – Taneční škola / Inflated Souls – Dance School, 2002–2004
kapří duše, ocel, motorky, pera / carp air-bladders, steel, motors, springs
222 × 50 × 40 cm